

Goedemiddag dames en heren,

Fijn dat jullie er allemaal zijn!

Heel veel dank voor de Boudewijn Büch prijs! Het is een geweldige eer om die in ontvangst te mogen nemen. Ik heb me altijd met veel plezier bezig gehouden met het antiquariaat en antiquaren.

Een bijzonder slag mensen, dat is het: en altijd vol verhalen!

Het zou wel leuk geweest zijn als Boudewijn Büch een enthousiast bezoeker van Boeken op de Dam was. Maar helaas. Kees Aarts, die regelmatig op de boekenmarkt stond, meldde zelfs dat hij Boudewijn nooit aan de kraam te heeft gehad.

In 1987 echter, ter gelegenheid van Multatuli's honderdste sterfdag, onthulde koningin Beatrix op de Torenluis een standbeeld van Multatuli. Het beeld van Hans Baayens was er gekomen door de inspanningen van uitgever Geert van Oorschot in samenwerking met het bestuur van het Multatuli Genootschap.

In dat jaar werd door de KAN ook de Multatuli juli markt op de Torenluis georganiseerd. Om de boekenmarkt onder de aandacht van het publiek te brengen sleepten we er een ander beeld naar toe: een 4 meter hoge schemerlamp. Dit kunstwerk van Klaas de Jong (de broer van Jan de Jong van uitgeverij De Buitenkant) werd in de schemering aangeknipt en Multatuli werd feeëriek verlicht.

Nieuwsgierige voorbijgangers kregen een bakje koffie uit Lebak. Een fotograaf van het Nieuws van de Dag maakte een fraaie kiek. De volgende dag stond de foto in de krant met een aankondiging van de boekenmarkt. Ook Boudewijn Büch, die in 1987 op de Keizersgracht vlakbij de Torenluis woonde, werd als een mot naar het licht van de schemerlamp getrokken. In de Mainzer Beobachter, dat werd uitgegeven door Kees Aarts, is een foto van Boudewijn afgedrukt, terwijl hij onder de schemerlamp een kopje koffie drinkt.

We missen in hem een geestdriftig ambassadeur van het boek: iemand die in zijn eentje voor veel beroering zorgde. Een evenknie moet nog geboren worden. De biografie van Eva Rovers is een grote aanwinst. De publicatie ervan doet Büchiaanse tijden herleven!

In de loop van dertig jaar zijn er veel boekhandelaren overleden. Ik memoreer hier Jaap Buys (van antiquariaat De Kloof: waar ik een aantal jaren heb gewerkt, en die me de liefde voor oude boeken heeft bijgebracht). Buddy Scherer: de boekhandelaar die in de Oudemanhuispoort zijn nering had en gold als het laatste station

voor het Oud Papier. Hij keek naar de kwaliteit van je schoenen om de prijs van een boek te bepalen. Jan van Geenen: Behalve boekhandelaar was hij verdienstelijk zanger van chansons. Louis Putman: Jan de Jong maakte samen met hem de tijdschriftenreeks: Uitgelezen Boeken. Wout Vuyk, markante man met kraakstem. Niet iedereen weet dat Johannes van Dam behalve journalist ook boekhandelaar was, evenals Joop Witteveen. Zij schonken duizenden culinaire werken aan Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Vorige week overleed de grijsgelokte reus: Theo de Boer.

Rob Schoemakers, Kees Helder en Sietske Wijngaarden waren van de Boekenmarkt Spui.

Met de dode boekhandelaren zou je zo langzamerhand een flinke boekenmarkt kunnen vullen.

Veel dank ben ik verschuldigd aan John ter Marsch. Hij stond me altijd met raad en daad in weer en wind bij. Ook ontwierp hij de fraaie affiches voor de boekenmarkt.

Toen ik in 1986 met de organisatie van de boekenmarkten begon was de gemeente Amsterdam niet van zins veel hulp te bieden. Een poging om de markt onder de paraplu van Amsterdam Culturele hoofdstad van Europa onder te brengen mislukte: In een afwijzend schrijven meldde een ambtenaar nuffig:

Wij missen in uw voorstel de Europese dimensie.

Franse, Italiaanse, Duitse en Engelse boeken. Maar de anders toch zo uitgekookte heren ontging de Europese dimensie. De vergunningaanvraag zwierf maandenlang tussen twee afdelingen van het stadhuis. En als Rick ten Have, die indertijd de portefeuille Marktwezen beheerde niet tussenbeide was gekomen was het er misschien wel nooit van gekomen.

Het vanzelfsprekende succes van de boekenmarkten is jammer genoeg verleden tijd. Internet, e-books, de leeftijd van boekhandelaren. Zoals Lisa Kuitert schreef over de betekenis van het papieren boek in Het Boek en het Badwater, dat verleden jaar uitkwam:

Zien is kennen. Dat is de titel van een bekend boek over vogels, maar het zou ook passend zijn als opschrift voor een bibliotheek, een boekwinkel of boekenmarkt. Door boeken te zien word je

geprikkeld om ze te lezen. En als je ze gelezen hebt, zal het zien ervan je de kennis weer in herinnering brengen. Er zijn dus goede redenen om boeken in het zicht te hebben.

Tenslotte moet ik bij alle vreugde over de mij toegekende prijs helaas een vervelend en alarmerend toekomstperspectief schetsen.

Onlangs heb ik om een gemeentelijke bijdrage van 5000 euro in de kosten gevraagd om de boekenmarkten ook in de nabije toekomst mogelijk te houden. Ondanks eerdere suggesties van de kant van de gemeente om mij te wijzen op de mogelijkheid subsidie aan te vragen voor de boekenmarkt kreeg ik een afwijzing.

Dit betekent dat ondanks erkenning middels deze prijs, ondanks ruime ondertekening door vele belangstellenden ondanks jarenlange inzet de gemeente geen belang hecht aan deze boekenmarkten. Deze niet ziet als propaganda voor de stad, niet ziet als promotie voor het geschreven woord, niet ziet als leesbevordering:

kortom ze niet ziet als nastrevenswaardige en te behouden kleinschalige gebeurtenissen die oprechte belangstelling voor de stad, haar cultuur en haar bewoners kunnen opwekken.

Dat roept de volgende vragen op:

Heeft het bestuurlijk apparaat nog wel voldoende affiniteit met kleinschalige hooggewaardeerde gebeurtenissen ten behoeve van haar bewoners? En

Leest men bij de gemeente, althans het bestuurlijk apparaat nog wel genoeg of überhaupt?

Beide zouden simpel te bereiken zijn door een bezoek aan de boekenmarkten, mits ze blijven bestaan!

Kortom: het voortbestaan van de boekenmarkten hangt aan een zijden draadje.

Wel kan ik met mijn hand op mijn hart verklaren dat ik zolang de omstandigheden dat toelaten zal doorgaan met dit werk.

En dat u voorlopig nog niet van mij af bent.

Dames en heren. Dank voor uw aandacht.